Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket,* 1841 (SJ: 700)

Teksten er etableret af Lasse Stein Holst
Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Lasse Stein Holst, redigeret af Jon Tafdrup og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Jes Fabricius Møller

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2026

|[A:1]

Den 28de Mai

i

Danske Samfund.

Af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Kiøbenhavn 1841.
Paa den Wahlske Boghandels Forlag.
Trykt hos J. C. F. Græbe.

|[A:2] |[A:3]

Mel. Kong Fredrik den Sjette henslumred i Fred.

1 Det Gamle det giælder nu lidt kun paa Jord,

Det Ny dog kun sjelden er bedre,
Thi blev ved det Gamle vi helst i Nord,
Og mindes med Fryd vore Fædre.
Mens Lærken er graa
Og Bølgen blaa,
Mens Bøgen er grøn, skal *Danmark* staae.

2 Men naar det Ældgamle gienfødes paany,
Opstander forynget af Graven,
Da er det som Dagning i Rosensky,
Som Foraar paa Mark og i Haven.
Mens Lærken er graa.

3 Da kom *Holger Danske* med Æren igien,
Og Havfruer dandse paa Voven,
Da Sommer ad By ride Dannemænd,
Og Fuglene sjunge i Skoven:
Mens Lærken er graa.

4 Og saadan en Dagning vi havde igaar,
Et Foraar i Dannemarks Vange,
I *Fredrik* den *Sjettes* halvhundred Aar,
Med Løvspring og liflige Sange.
Mens Lærken er graa.

5 |A:4Da vaagned paa Tunge, paa Thinge, i Vang,
I Hytter og Høieloftssale,
Den Røst fra det Dybe, det Maal, den Klang,
Der laae som hensovne i Dvale.
Mens Lærken er graa.

6 Ja, *Danskheden* vaagned hos Konge og Folk,
Nu aldrig den meer skal hensove,
Men throne paa Marken som Mildheds Tolk,
Og Freds-Flaget tone paa Vove.
Mens Lærken er graa.

7 Hvor Folket har Stemme og Kongen har Magt,
Hvor Bønder i Raadet har Sæde,
Der Hoved og Hierte i kiærlig Pagt
Skal enes og klares, og kvæde:
Mens Lærken er graa.

8 See, det var det Gamle og det er det Ny
Paa Marken den faure og jævne,
Saa frit vi bekiende: med Sang i Sky,
Som Fædrene stiled, vi stævne.
Mens Lærken er graa.

9 Vi sige det høit og vi synge det frit:
I Danmark det Ældste os huer.
Lad *Frankerne* prøve paa Splinternyt!
De har intet Gammelt som duer.
Mens Lærken er graa.

10 |A:5Det var paa en *Maidag* vor Lykke udsprang,
Som Bøgen saa yndig udspringer,
Og derfor i Mai nu vor Frydesang
Omkap med Smaafuglenes klinger:
Mens Lærken er graa
Og Bølgen blaa,
Mens Bøgen er grøn, skal *Danmark* staae.

Mine Herrer!

Det var for ti Aar siden, det berømte Kongebrev udgik, hvorved vor gamle, kiærlige, prøvede, uforglemmelige Landsfader, Kong *Frederik* den *Sjette*, oprettede det *Danske Folkeraad,* hvor Han vilde høre den *fri Folke-Stemme* om sine Forordninger førend de udkom, og om alle Rigets indvortes Anliggender, og der er i *Danmark*, ja der er i *Europa* kun een Stemme om Hjertelaget, det kiærlige, kongelige, landsfaderlige Hjertelag, som heri var umiskiendeligt, saa hvor der tales om Kong *Frederik* den *Sjette*, vil Folkeraadets Oprettelse altid nævnes som en Kiærligheds-Gierning, hvormed Han satte Kronen paa sin landsfaderlige Virksomhed giennem et halvt Aarhundrede!

Om *Glædeligheden* af denne Indretning, Glædeligheden for os og vore Børn, er derimod, som vi veed, Meningerne deelte, da Nogle mene, det var for megen, Andre, det var for liden, og kun meget Faa, at det var netop en passende, tilstrækkelig og |A:6ønskelig Frihed, Kongen dermed indrømmede Folket; men denne Uenighed bør ikke engang forundre, mindre forvirre os, eller forstyrre vor Glæde over den Kongelige, store og frugtbare Vennegave; thi vi maae jo vide, at Folke-Frihed har altid havt og vil altid have baade herskesyge Modstandere og blinde Forgudere, og desuden er det Nydanske Folkeraad endnu meget for nyt, til almindelig at kunne sees i sit rette Lys. Ja m. H. ti Aar udgiør vel en betydelig Deel af Enkeltmandens Levnetsløb, men ikke af et Folks, endsige da af saa ældgammelt og saa langsom udviklet et Folks, som det Danske, saa en halvfremmed Indretning, der endog kom temmelig hovedkulds, vil i det mindste behøve en Menneske-Alder for ret at blive hjemme iblandt os. Jeg maa saaledes bekiende, jeg var selv iblandt dem, der, da Kongebrevet udkom, fandt det, efter Omstændighederne, snarere sørgeligt end glædeligt, saa jeg behøvede i det mindste den halve Tid, der siden forløb, til at opdage, at blandt alle *Frederik* den *Sjettes* gode Gierninger, skiøndt de var mange, er dette dog den

Største og Glædeligste, fordi den omfatter hele Rigets Tarv og er skikket til at gavne og glæde den sildigste Efterslægt saavelsom os. Vist nok glæder jeg mig langt mindre over hvad *Folkeraadet* alt har udrettet, end over hvad det kan og, med Guds Hjelp, vil udrette, men om jeg ogsaa deelde den blandt Folke-Frihedens Lovtalere herskende Mening, at Indretningen, for at blive fyldestgiørende, trængde til langt større Udvikling og Udvidelse, saa maatte jeg |A:7dog glæde mig over det første Skridt, som her ret aabenbar var det kosteligste, og naar den *fri Folkestemme* er os et kiært Barn, da begriber jeg slet ikke, hvorledes det skulde forstyrre vor Glæde, at vi indsaae, ogsaa dette Barn trængde til at udvikle sig og voxe meer end ti Aar, og koste os ikke saa lidt, før det egenlig kunde giøre os Gavn og giengiælde vor Omhug.

Men, skiøndt De sagtens veed det, maa jeg dog ogsaa her udtrykkelig erklære, jeg er saa langt som mueligt fra at være enig med dem, der mene, at Folkeraadet først vilde blive gavnligt og glædeligt, naar det fik "afgiørende Stemme" i alle eller dog i de vigtigste Stats-Sager, thi da vilde jeg ikke blot kalde det skadeligt og sørgeligt, men en saadan Grund-Forandring i den Danske Stats-Forfatning vilde jeg ansee for en af de største Ulykker, der kunde ramme Fædrenelandet. Saasnart nemlig vort Folkeraad fik *afgiørende* Stemme, da var det forsaavidt ikke længer et *Raad* men en *Deel* af *Regieringen,* og hvad der kommer ud af en *deelt* Regiering, har Danmark, under sit gamle "*Rigs-Raad*" saa smertelig følt, at vi sandelig ikke for nogen Priis skulde giøre Prøven om igien, hvor glat det saa end kunde gaae, og hvor smukt man saa end udmalede os alle muelige Fordele. *Muelighed* er nemlig Et, og *Virkelighed* er noget ganske Andet, og hvad kan det dog nytte et Folk, hvor smukt en Stats-Forfatning tager sig ud i Tankerne og "*paa Papiret,*" naar den |A:8efter Erfaringens Vidnesbyrd slet ikke duer i Livet! Selv vore sydlige Naboere, *Tydskerne,* der dog langt anderledes end vi er baade skikkede og vant til at trøste sig over bittre Erfaringer med en sød Drøm, selv de maae dog tilstaae, det er Tant med den blotte Muelighed, der aldrig træder i Kraft, og hvorledes skulde da vi, som er af en langt grovere Materie, kunne leve af Luften! Jeg finder det saaledes ganske upaatvivleligt, at vi vilde faae en mageløs ypperlig Regiering, *naar* vort Folkeraad enten ganske eller dog for Størstedelen bestod af høivise, upartiske, uegennyttige, lydesløse, ufeilbare, fuldkomne Skabninger med "afgiørende Stemme," men da vi nu hverken har eller kan øine mindste Udsigt til at faae en saadan Engle-Skare samlet, men maae finde det høist rimeligt at *Fleerheden* altid vil være den saare ulig, hvad hjelper os saa hele den glimrende Udmaling paa Papiret af et tomt Hjernespind! Derimod er det en *Kiendsgierning,* slet ikke glimrende, men urokkelig, at da Kongen hos os forrige Gang var indskrænket ved en *Haandfæstning* og maatte intet Vigtigt foretage uden *Rigsraadets* Samtykke, da blev baade *Borger* og *Bonde* Adelens Træl, og Riget kom to Gange (baade i *Niels Ebbesens* og i

Frederik den *Tredies* Dage) paa Randen af sin Undergang; og det er ligeledes en Kiendsgierning, vel heller ikke glimrende men glædelig, at siden vor Konge igien fik *Enevoldsmagten*, er Borgerstanden blevet ligesaa fri som Adelen, Bondestanden befriet fra sin værste |A:9Trældom, og Riget kiendelig i Opkomst. Dette er *Virkeligheder,* og naar der nu spørges, hvorved vi *rimeligst* kan vente hvad der endnu fattes i en saa fri og blomstrende Tilstand som den paa Jorden, Ufuldkommenheds Fædreneland, kan times, enten ved en *deelt* Regiering eller ved Kongens *Enevælde,* da svarer jeg trøstig: naturligviis ved Enevoldsmagten, der allerede har gjort Saameget godt igien af hvad den deelte Regiering gjorde galt, og som baade sætter Kongen istand til at giøre det Gode, Han vil, og giver Ham *Æren* derfor og *Glæden* deraf, medens derimod Regieringens Deling aabenbar giør det langt *vanskeligere* for en Konge at udrette noget Stort og Godt, og slapper tillige de Drivefiere dertil, som sædvanlig virke stærkest hos os skrøbelige Mennesker. Det er vist nok let sagt, at jo vanskeligere det bliver at udrette noget Godt, desmere *skal* Kongen anstrænge sig, og trøste sig med, at jo mindre Tak, Han faaer for sine Bestræbelser, og jo mindre Glæde, Han har deraf, des *renere* bliver Hans Dyd og des større Hans Fortjeneste; men hvortil nytter den Skolemester-Stil, naar al Erfaring lærer, at Kongerne er hverken Guder eller Engle, men skrøbelige Mennesker saavelsom vi! Naar man bandt *vore Hænder,* fik vi da maaske ret brændende Lyst til at arbeide med Fødderne for dem, der bandt os, eller mon vi ikke snarere, om det kunde lykkes, gav dem et Spark eller traadte dem paa Nakken! Kan vi da vente Andet end at en Konge, der har næsten uover|A:10vindelige Vanskeligheder at bekæmpe for at gavne det Hele, og faaer sædvanlig Skam til Takke, vil 99 af 100 Gange opgive det utaknemmelige Arbeide og kun tænke paa sin egen Nytte og Fornøielse, og enten lade Alt gaae sin skæve Gang, eller stræbe ved Penge, List eller Magt at sætte Rigsraadet i sine Lidenskabers Tjeneste?

Altsaa, kunde vi vente Engle paa Thronen, da var det Skam at mistænke og Synd at binde dem, saa de fristedes til at flyve fra os, og kan vi kun vente skrøbelige Mennesker, da er det Daarskab at paalægge dem Baand, de maatte være Engle for at bære taalmodig og dog utrættelig giøre Deres Bedste; men det var i begge Tilfælde aabenbar ligesaa *klogt* som kiærligt af vore Fædre 1660 at sønderrive Haandfæstningen og sige til Kongen: Deres *Danske* Majestæt! vi skiænke Dem Enevoldsmagten, saa De kan gjøre Alt hvad Dem behager! Gud give Dem nu Viisdom, som vi troe, De har Hjerte, til at arbeide paa Rigets Vel og ramme *fælles Bedste,* saa De kan have Ære og Glæde deraf baade her og hisset! Det kalder jeg klogt, thi kunde Noget drive selv den magelige Konge til at overvinde sin Dorskhed, selv en letsindig Konge til at tage sig alvorlig af Regieringen, selv en haardhjertet Konge til at skaane sine Undersaatter og selv en stolt Konge til at ære deres Menneske-Rettigheder, da maatte det aabenbar være en saadan Enevoldsmagt,

lagt i Hans Haand med uindskrænket Tillid af et trofast, kiærligt og *fri*|A:11*baarent* Folk, og hvad Indtryk det maatte giøre paa en virksom, hjertelig, veltænkende, ydmyg Konge, det har baade vi og vore Fædre jo med Glæde seet paa *Frederik* den *Sjette*, og hvilke Frugter det kan bære under en høihjertet, ærekiær og oplyst Konge, det har *Frederik* den *Sjette* sørget for, vi og vore Børn kan faae at see, ved den Indretning, vi idag gladelig mindes, og som jeg haaber, vore Børn skal juble over til *Frederiks og Christians* udødelige Ære!

Ja M. H. saadant et *Folkeraad* var det netop *Danmark* savnede, og som vore Enevoldskonger fattedes for at giøre det Gode i betimelig Tid og paa ønskelig Maade, og for at undgaae de mange Misgreb, der nødvendig flyde af umodne Raad og af Mangel paa Oplysning om Landets *virkelige* Tilstand og Folkets eiendommelige Tankegang og sande Tarv, derfor vilde jeg ret ønske det veltalende tolket, hele Landet rundt, hvad netop et saadant Folkeraad, som Kong *Frederik* den *Sjette* stiftede, kan udrette baade til at afskaffe Misbrug, afværge Misgreb og indlede Forbedringer i alle Kredse af det Borgerlige Selskab. Ja, medens en bundet Konge let kan giøre Ondt men vanskelig Godt, saaledes kan et Folkeraad med *fri* men *ikke* afgiørende Stemme vanskelig giøre Ondt, men maa næsten nødvendig giøre Gavn, thi her betaler det sig kun slet at kiøbe Stemmer og her hjelper det end ikke stort et *Parti* at faae de *Fleste,* da den veltænkende Enevoldskonge naturligviis langt mere veier end |A:12tæller Stemmerne. Her, hvor de *Færre* saavelsom de *Flere* har Kongens Øre, her kan selv enkelte veltænkende og veloplyste Mænd, der overstemmes, og vilde derved under en *deelt* Regiering overdøves, virke meget Godt, og naar man fortæller os at det Gavnlige, Giørlige og Betimelige, selv naar det har de fleste Stemmer, kan forgiæves indstilles, da maae vi svare, at ei har *vore* Enevoldskonger givet os Grund til at tænke saa ilde i vore Hjerter, og desuden lærer *Historien,* at *gode Forslag* faldt langt lettere, derfor ogsaa langt tiere, igiennem i en *lovgivende Forsamling,* end de fra et *offenligt* og *frit* Folkeraad forgiæves indstilledes til Øvrigheden.

Ved at nævne *Offenligheden* og vedkiende mig den Tankegang, at hemmelige Raad paa offenlig Bekostning rime sig kun slet, indseer jeg, man vil spørge, om jeg kalder vort Folkeraad *offenligt,* og jeg maa svare *nei,* thi vel bekiendtgiøres Raadets Forhandlinger ved Trykken, men holdes dog inden lukte Dørre, saa det beroer paa en enkelt Mands Skiøn og Tænkemaade, hvor fuldstændig Bekiendtgiørelsen skal blive, hvad altid er en mislig Sag. Her er da vist indløbet en Feil, vel ikke i *Grundloven* af 28de Mai, men dog i de nærmere Bestemmelser fra 1834, og det en Feil, vi maatte ønske rettet snarest mueligt, men da Enevolds-Kongen har givet sit urokkelige Ord paa, ikke eensidig eller selvraadig at ville giøre nogen Forandring i Folkeraadets Indretning, saa er Sagen indviklet, thi De veed vel, at den |A:13*Jydske* Afdeling af Raadet selv holder paa de *lukte* Dørre, og har samme Ret til at høres som Afdelingen

paa Øerne. Vist nok var det saare nemt at lukke op i *Roskilde*, hvor man selv ønsker det, og lade *Jyderne* indtil videre betænke sig inden fire Vægge, men dertil sætter man vel endnu, desværre, allevegne meget for høi Priis paa *Ensformigheden,* skiøndt det er klart, vi maatte for længe siden været forgaaede af Kiedsommelighed, dersom vor Herre havde holdt saameget ad Ensformighed og slaaet os alle over een Læst, saa vi lignede hverandre som to Draaber Vand. For Resten skulde denne Uenighed mellem Raadet i *Roskilde* og *Viborg* lære os, at det var et meget umodent Raad, de Begge gav om at sammenkobble dem til Eet, thi man maatte være meget fremmed i Fædrenelandet for at tænke, Spørgsmaalet om de aabne og de lukkede Dørre paa Raad-Stuen, var det *Eneste,* hvorom *Jyderne* har deres egne Tanker, og hvem kan indbilde sig, at *Jyderne* i et samlet Raad fik meer at sige end *Skotterne* i det *Engelske* Parlament?

Her mindes vi da ubehagelig om en Mangel ved vort *første* Folkeraad, der er langt vanskeligere at afhjelpe end den Feil, vi nævnede, er at rette, og dog af langt mere Betydenhed; thi selv med den Slags Offenlighed, Folkeraadets Forhandlinger allerede har, og, vi tør haabe, vil altid beholde, kan de stifte uberegneligt Gavn, naar de kun selv blive ikke blot meget *kortere,* men *meget bedre* end hidtil, det vil |A:14sige: meget *Danskere* baade i Tankegang og Tungemaal; men blev de ikke det, da maatte jeg kalde Indretningen i det Hele mislykket, Kong *Frederik* den *Sjettes* landsfaderlige Hensigt forfeilet; thi som de ligge for Verdens Øine hverken har Forhandlingerne tjent eller kunde tjene til at vække og nære den *Danske* Almeenaand og knytte Baandet mellem Konge og Folk endnu fastere. Dette skal vist nok ikke lægges vort første Folkeraad til Last, thi giennem Aarhundreder havde den *Danske* Folke-Stemme savnet sin ordenlige Udvikling og offenlige Yttring, og under denne sørgelige Taushed var Folkelivet naturligviis hentæret, saa det syndes at ligge i sidste Aandedræt, og især var *Modersmaalet* ved al saakaldt "Dannelse" gruelig tilsidesat for alskens fremmede Tungemaal, og især for de "*døde* Sprog" der naturligviis ingensteds due til at udtrykke sig levende i, og allermindst due til at udtrykke det *Danske* Folkeliv. Intet Under da, men kun en sørgelig Nødvendighed, at de, der først valgdes til at tale efter Danmarks Hoved og tale ud af Danmarks Hjerte, og bringe Folke-Stemmen for Thronen, i det *Hele* fattedes den folkelige Dannelse, det fortrolige Bekiendskab med Folkets sande Trang og Tarv, den Kiærlighed til Modersmaalet og den Styrke deri, som det Danske Folkeraad maa besidde for (selv med den bedste Villie) værdig at rygte sit store, glædelige Kald! Jeg nødes til at spørge: hvem kan, selv med den bedste Villie, holde ud at læse "*Stænder-Tidenden,*" som jo dog, naar |A:15Raadet skal være folkeligt og gavnligt, maa læses af Mange og især af Kongen og Hans Statsraad baade med Flid og Lyst? og atter: hvilken *ustuderet* Mand kan forstaae hvad han læser der, uden med et *Lexikon* ved Haanden,

som vi endnu fattes, og som selv den *studerte* Læser, der ei tillige er *Jurist,* ei sjelden kunde behøve? Naar jeg spørger saaledes, og giver dermed Folkeraadets Forhandlinger kun et daarligt Vidnesbyrd, da indrømmer jeg gierne, at de, efter *Omstændighederne,* neppe kunde været bedre, men vel meget slettere, men jeg indskærper ikke desmindre, at her er den store *Knude,* som maa løses, naar *Frederik* den *Sjettes* priselige Indretning skal lykkes; thi sandelig, det nytter kun lidt, at den livsalige Enevoldskonge, foruden sit Statsraad og sine Kollegier, vil høre *Borgere* og *Bønder,* vil høre erfarne Mænd af alle Stillinger i Livet om Folkets Tarv og Rigets Styrelse, naar Han enten skal kiedes ved at høre igien hvad Han alt hørde tusinde Gange og tit meget bedre, eller hjemsøges med vidtløftige Betragtninger, som enten har ingensteds hjemme, hvor Talen er om det Heles Vel, eller har dog kun hjemme ensteds *udenfor* Danmark, i *Norge, Tydskland* eller *Frankrig!* Herved opdager Han jo ingen Feil i sit *Cancellies* og *Rentekammers* Forestillinger og faaer ingen Oplysning, som de enten fattedes eller glemde dog at meddele, om hvad den *danske* Folkeaand kræver og hvad *Danmarks* Hjerte enten ønsker eller vil frabede sig, og dog var |A:16netop dette hvad den veltænkende Enevoldskonge hidtil fattedes og hvad han oprettede Folkeraadet for at finde.

Men naar nu saa var, at saalænge Dannelsen gik tvertimod Folkelivet, og kunde derfor heller aldrig blive almindelig, saalænge maatte de Ustuderede i Stats-Sager næsten nødvendig enten snakke de Lærde, og fremfor Alt *Juristerne,* efter Munden, eller de maatte tale for Anskuelser som kun passede paa snevre Kredse, eller de maatte tale ud af Aviser og Døgnblade, og immer paa daarlig *Dansk;* var da ikke Oprettelsen af vort *bondelige, borgerlige,* efter Hensigten, *ulærde* Folkeraad *ubetimelig,* saa Opsættelse vilde i Grunden været langt glædeligere end Oprettelsen?

Saaledes synes det vist nok, naar Man stirrer paa de blotte *Muligheders* Rige og tænker sig, hvor deiligt det vilde været, naar en folkelig Dannelse var gaaet forud, og det ny Folkeraad kunde begyndt sin Virksomhed ligesaa ægte *Dansk* og anderledes godt oplyst om Fædrenelandets og det borgerlige Selskabs Tarv, end vort gamle Folkeraad endte sin Virksomhed i *Valdemarernes* Dage; men spørge vi, om det *rimeligviis* vilde skedt, da maae vi svare nei, og Folkeraadet maatte da aabenbar langt heller komme hvad man kalder "for tidlig" end det enten ganske skulde udeblevet eller kommet dødfødt til Verden, hvad rimeligviis vilde blevet Tilfældet, hvis ikke *Frederik* den *Sjette* havde brudt overtvært, og derved netop bragt for Lyset, hvad hidtil var os alle dunkelt og de Fleste aldeles forborgent, at *folkelig* |A:17*Dannelse* er vort store Savn, som vi, om Fædrenelandets Selvstændighed og Lykke er os kiær, med forenede Kræfter, maae stræbe, snarest mueligt at afhjelpe.

Hvad jeg kalder en *Kongelig* og *Folkelig,* Dansk *Høiskole,* aaben for hele Landets Ungdom, hvor de opvakte Hoveder af alle Stænder, som har Hjerte for hvad der er ægte Dansk, kan faae

Kundskab derom og ledes til Forstand derpaa, til et lyst Overblik af hvad der er Folket eiendommeligt og Riget tjenligt, og til et fortroligt Bekiendskab med vort jævne, men dybe og deilige Modersmaal, det er da hvad Kong *Christian* den *Ottende* kan giøre sig saa udødelig som Danmarks bedste Konger ved at oprette, og det er tillige Noget, jeg kan see, ligefra Kong *Valdemars* Dage, da vort gamle Folkeraad forstummede, er vidunderlig forberedt i *Sorø*, saa vort ny Folkeraads Oprettelse er mig dobbelt glædelig, fordi det aabenbar *kræver* en folkelig Dannelse, vi ikke blot som Danske Borgere men som Danske Mennesker høilig trænge til, naar vi ikke, trods hellige Anlæg og en ligesaa daadfuld som elskelig Fortid, skal ende med at blive Nuller paa den store Folke-Tavle!

Havde nu vort *første* Folkeraad blot havt en saa levende Følelse af Danmarks store Savn, og saa kiækt et Mod til at trodse lærde Fordomme, at Det havde udbedt sig en saadan *Kongelig Dansk* Høiskole af Majestæten, da er jeg vis paa, den allerede nu |A:18vilde reist sig som et herligt Mindesmærke om Kongens og Folkets glædelige Enighed, og som det lykkeligste Varsel for Storværket til Danmarks Ære og Bedste, som deres forenede Bestræbelser, under Himlens Gunst, skal udrette; men det var meget forlangt, det var vel umueligt, og skiøndt Udsigterne nu kan synes lange, da Enkeltmandens Stemme i saa vanskelig en Sag sædvanlig længe overhøres, saa være det dog endnu længere fra mig at tie, hvor det giælder Liv eller Død for et elskeligt Folk, giælder *Danmarks* indvortes *Tilintetgiørelse,* hvoraf den Udvortes med Nødvendighed vil følge, eller *Danmarks Opblomstring* til det lykkeligste Land under Solen! For mit store Haab om Danmark blev jeg længe beleet, velan, ved mit *faste* Haab om Danmark vil jeg stræbe at blive berømt! At al min Tale om folkelig Dannelse og en Dansk Høiskole klinger latterlig for dem, der troe, at *uden Latin* kan man maaskee nok til Nød blive salig, men umuelig blive et *oplyst* og *dannet* Menneske, det er vistnok en følgelig Sag, men slet ikke naturligt i Danmark, og skulde jeg da ikke haabe, at Naturen dog tilsidst vil gaae over Optugtelsen, den naturlige Kiærlighed, Dannemænd og de Gud ske Lov! dog endnu *ulatiniserede* Dannekvinder med Rette har til deres Eget, seire over den dels indprækede og dels indpryglede Overtro paa det Fremmedes og især *Latinens* Guddommelighed! Skulde jeg maaske tænke, at det Danske *Hoved* var alt for grødet til at begribe, at ligesom det ikke er i *Rom,* |A:19men kun her hjemme, vi kan see, hvor deilig *Danmark* er "lukt af Bølgen blaa," saaledes er det heller ikke af *Roms*, men af *Danmarks* Historie, vi kan lære hvad der tjener *Danmark* bedst, er det ikke de *Latinske* Classiker, men os selv, vi maae spørge om, hvad *Danske* Folk har Trang og Lyst og Nemme til, er det ikke *Cicero*, trods al hans Veltalenhed, men kun ægte Dannemænd og Dannekvinder, som kan sige os, hvordan vi maae føie vore Ord, naar vi vil tale dem tilpas og tilrette, som forstaae kun *Dansk,* og endelig begribe, at Livet er ikke til for Bøgernes, men *Bøger* og alt Andet kun til for *Livets* Skyld? Er ikke

meget mere disse Sandheder saa jævne og indlysende, at et langt slettere begavet Folk end mine Landsmænd, saasnart de vovede at see til den af de Lærde forbudne Side, strax maatte finde dem soleklare, og har da Danmarks Fiender aldrig følt, at ogsaa paa Sletten voxer Modet naar Fædrelandet trues og Modersmaalet haanes?

Med Rette luer derfor Haabet op hos mig hver Gang jeg taler om Fædrenelandet, Dets kongelige Folk og Dets folkelige Konger, Dets herlige Minder, Dets jævne Deilighed og Dets vidunderlige Lykke, der selv udenlands blev til et Ordsprog og kan da vist her hjemme aldrig blive til et *Æventyr*! Jeg lader mig ikke forstyrre i min Glæde enten over Folkeraadets Oprettelse, over Kæmpevisen i vort lille Danske Samfund, over Mødet idag, eller over Noget, der tyder hen paa *Danskhedens* Gjenfødelse under en lykkelig |A:20Stjerne, til daadfuldt Liv og priselig Ihukommelse, lader mig hverken forstyrre af Døgnets Skrig og Latter, eller af alle de Vanskeligheder, som jeg seer, maa overvindes, før mit lyse, smilende Haab om *Danmark* øiensynlig kan gaae i Opfyldelse. Hører jeg til de Lærde, maa jeg dog sagtens vide, hvad Bønder veed godt, at der maa saaes længe før der kan høstes, og at der maa langt mere Lykke til end Nogen af os begriber, om Sæden skal blomstre og modnes, og venter Bonden desuagtet, det vil lykkes, fordi han har seet det saa tit, hvorfor skulde da ikke jeg, som i Danmarks Historie har seet det saa tit, at et godt Ord fandt aldrig et bedre Sted, at truende Farer afvendtes og Lykken vaagnede, naar det saae mørkest ud, hvorfor skulde ikke jeg haabe, det vil gaae ligedan nu, naar vi kun har lært at bie, gaae ligedan med det Gode, *Frederik* den *Sjette* udsaaede og det, vi af Ham lærde og opmuntredes til at saae ufortrøden! Det var først i Kongens sidste Dage Han, ved *Folkeraadets* Oprettelse, naaede at plante et *Maitræ*, i hvis Skygge hele Folket kan fryde sig og i hvis Grene alle Danske Fugle kan bygge, og Spiren er endnu saa spæd, at for vore Øine kunde en ubetimelig Nattefrost fordærve og et skadeligt Dyr afbide den; men det Samme var jo engang Tilfældet, ikke blot med alle Bøgene, som opvoxde i Skoven, med Kornet paa Marken og Blomsten i Enge, men ogsaa Tilfældet med *Frederik* den *Sjette*, og med alle de folkelige Konger og ædle Dannemænd, de var ogsaa engang |A:21spæde Planter paa Marken, udsatte for tusinde Farer, og maatte voxe langt meer end ti Aar, før de modnedes til Daaden, de velsignes for i deres Grav, saalænge danske Hjerter slaae! Endnu langt senere end *Frederik* den *Sjette* plantede Spiren til det Danske Friheds-Træ, begyndte vi at tale og synge derom, og hvad skulde det da allerede have frugtet, meer end vi kan see i en stigende Opmærksomhed paa Alt hvad der er ægte Dansk, og en vel langsom, men sikker opvaagnende Følelse af, at der ligesaalidt for os som for andre Folk er noget Held men kun Skam og Skade at finde i blind Efterligning af det Fremmede, men at man maa have lært at kiende og skatte sit Eget, før man enten veed hvad man fattes, eller har

Forstand til at søge og rettelig tilegne sig det? Det er sandt, jeg veed kun eet Sted i Danmark, hvor man idag skareviis flokker sig under de lyse Bøge, for at mindes *Frederik* den *Sjettes* Opvækkelse af Danmarks *Folke-Stemme* og glæde sig i Haabet om en Fremtid, Fortiden værd, men skjøndt det er lidt imod hvad vi maae ønske, er det ikke dog meer end vi havde ventet; og jeg er vis paa, vi vil aldrig samles paa denne Dag, uden at have spurgt nye og glædelige Tidender om Opvaagnelsen af Danmarks dybe Følelse og af det lyse Haab, at Marken skal blomstre fra Slægt til Slægt under faderlige *Enevolds-Konger,* oplyste og styrkede ved den kiærlige, den *fri,* den udødelige *Folke-Stemme*!

|A:22

Mel. Dankonning og Herr Asbjørn Snare.

1 Hjerter og Løver i sit Skjold
(Skoven staaer deilig og grøn)
Danmark har ført fra Hedenold.
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.

2 Hjertelighed er det Danske Guld,
Moder af det har Favnen fuld.

3 Guldhjerter ni for hver en Lyst,
Ædel og dyb i Danmarks Bryst.

4 Kiærlighed til vort Fædreland:
Yndigheds Øe i Mildheds Strand.

5 Kiærlighed til vort Modersmaal:
Æblet af Guld i Sølverskaal.

6 Kiærlighed til vor Arvedrot:
Faderlighed for Stort og Smaat.

7 Kiærlighed til det Liv saa frit,
Som lader Hver beholde Sit.

8 Kiærlighed til den søde Fred,
Levende Folk kan frydes ved.

9 Kiærlighed til det Ærens Træ,
Som giver Børn og Kvinder Læ.

10 Kiærlighed til hver Glædens Urt,
Som ei gjør Andre Livet surt.

11 Kiærlighed til hvad ret er smukt,
Ægte som Guld og Giemmefrugt.

12 |A:23Kiærlighed til den klare Dag,
Fuglene see med Velbehag.

13 Løverne tre er Lykkens Tegn,
Tregange stor i Hjertets Egn.

14 *Fredegod* og Kong *Valdemar,*
Det var et ægte Løvepar.

15 Nu er den tredje Løve-Stund,
Lykken hun smiler til Øresund.

16 *Fredegods* Søn af Mødre ni,
Folkeraad! staae nu Danmark bi!

17 Stød du som *Heimdal* i din Lur!
Staae du for *Gladhjem* som en Mur!

18 Lyde som Brøl fra Løvebryst
Alle de ni Guldhjerters Røst!

19 Høre det nu hvert Folk paa Jord,
Hvad der i Danmarks Hjerte boer!

20 Skingrende Lyd fra *Himmelbjerg*
Giøre til Steen hver Trold og Dværg!

21 Kiærligheds Sol i Lysets Old
(Skoven staaer deilig og grøn)
Kaste nu Glands paa Danmarks Skjold!
Den Sommer og den Eng saa godt kunne sammen.